

на здобуття наук, доктора пед. наук спец.: 13.00.02- теорія та методика музичного навчання; 13.00.04 – теорія і методика професійної освіти / О.Є.-Реброва. - Київ, 2014. - 44 с.

3. Фу Сюоцзин. Фу Сюоцзин. Методика концертмейстерської підготовки майбутніх учителів музики України і Китаю. Дис. ... канд. пед. наук. : спец. 13.00.02 – «Теорія і методика музичного навчання» / Фу Сюоцзин. - Київ, 2013. – 274 с.

4. Эпштейн М. «Письма о транскультуре», [Электронный ресурс] / Михаил Эпштейн. - 1983. - Режим доступа <https://www.google.com.ua/?gws>.

5. Эпштейн М.Н. Философия возможного. Культура [Электронный ресурс] / М.Н.Эпштейн. Режим доступа: http://society.polbu.ru/epstein_possiblephilo/ch40_iii.html.

Abstract. The Article of Lu Chen «Piano training of a future music teacher of Ukraine and China in the context of trans-cultural approach» reveals the essence of trans-cultural approach to Pedagogy in the context of synergetic methodology. Reality of trans-cultural phenomena in multicultural education conditions, particularly in the sphere of training future music teachers in Ukraine and China was shown. Methodical principles of trans-cultural approach to piano training based on the formation of engrams – stereotypes of motion maintaining in a long-term memory were examined. Some results of pedagogical observations and questionnaires of Ukrainian and Chinese students with the purpose to determine differences in their trans-cultural intentions in piano training were given. The methods aimed at reflection trans-cultural intentions in piano performance were offered. The definition of trans-cultural approach was given. In the present research it is a pedagogical paradigm that has a methodological resource aimed at comparing artistic phenomena (means of artistic language, genres, performing features) to activate artistic identity, reflect similarities and differences in cultural artifacts, namely in artistic works, performing schools, artistic and mental values.

The relationship of transcultural approach synergy provides examples of research that compares Ukrainian and Chinese students.

Some methodological recommendations about applying transcultural approach are proposed in the article as well.

***Keywords:** piano training, artistic identity, trans-culture, trans-cultural approach.*

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА ЯК ЗАСІБ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

УДК 377.8:371.133

Луценцова І.С.

В статті раскрыта суть терміна «педагогическая практика», проанализированы основные аспекты педагогической практики и определены главные функции, которые она выполняет.

PEDAGOGICAL PRACTICE AS A MEAN OF STUDENTS' ADAPTATION TO PROFESSIONAL ACTIVITY

Luchentsova I. S.

The main idea of the term «pedagogical practice» is exposed in the article, the basic aspects of pedagogical practice are distinguished. Main functions of pedagogical practice are analyzed in it.

Актуальність проблеми. Нині в Україні ситуація з практичною підготовкою студентів у вищих навчальних закладах дещо погіршилась. На жаль, обсяги педагогічних практик скорочуються, має місце заміна практик на формальне перебування студентів у розпорядженні кафедр [1]. Як наслідок, випускники недостатньо мірою оволодівають навичками практичної підготовки, вміннями користуватися інноваційними педагогічними технологіями тощо. Це призводить у майбутньому до зростання адаптації випускників до професійної діяльності, перешкоджає формуванню їхньої педагогічної майстерності.

Протягом останніх років педагоги, які працюють над порушенням проблем теоретико-методичних засад практичної підготовки у вищій школі (О. Анісімов, І. Архангельський, І. Ільясов, В. Сластьонін та ін.), описують навчально-виховний процес ВНЗ, систему професійної підготовки як особливу знакову модель відповідних видів професійної діяльності.

Проблемам змісту і організації педагогічної практики студентів педагогічного ВНЗ присвячені праці О. Абдулліної, Л. Булатової, К. Дурай-Новакової, Н. Загряжкіної, Н. Кічук, Г. Коджасірової, В. Розова, О. Щербакова та багатьох інших науковців. У працях учених акцентується увага на тому, що педагогічна практика виступає зв'язною ланкою між теоретичним навчанням студентів та їхньою майбутньою професійною діяльністю, розкривається роль і значення педпрактики у професійному становленні майбутнього фахівця.

Отже, у сучасній педагогіці утворилися суперечності між:

- об'єктивним підвищенням вимог до забезпечення професійної адаптації випускників вищої педагогічної школи і недостатньою теоретичною розробленістю зазначеної проблеми в педагогічній науці;

- потребами у створенні педагогічних умов для адаптації майбутніх учителів до професійної діяльності та недостатньою розробленістю теоретико-методичних засад забезпечення таких умов під час педагогічних практик.

Мета дослідження – проаналізувати функціональні можливості педагогічних практик для професійної адаптації студентів педагогічного ВНЗ та сформулювати умови її ефективного забезпечення.

Виклад основного матеріалу. Ключовим словом у словосполученні «педагогічна практика» є поняття «практика», яке в перекладі з грецької мови означає «діяння, активність». У філософському словнику поняття «практика» розглядається як цілеспрямована, зумовлена специфікою суспільного буття, чуттєво-предметна діяльність людей, змістом якої є перетворення природи і суспільства; специфічно людська форма життєдіяльності, спосіб буття людини у світі [7, с. 404]. Термін «практика» вживається насамперед як перевірка теорії у реальній діяльності. Практика впливає на діяльність, формує уявлення і ставлення людини до світу, впливає на її свідомість і світогляд. У науці практика збуджує інтереси, зміцнює пізнавальну активність, полегшує розуміння явищ тощо [3, с.118].

Щодо терміна «педагогічна практика», то науковці трактують його по-різному, наприклад, В. Ковальчук і І. Табачек розглядають педагогічну практику як сполучну ланку між теоретичним навчанням студента і його майбутньою самостійною професійною діяльністю [4, с. 195]. На думку М. Козія, педагогічна практика – це особливий вид діяльності, що визначений як ефективний компонент професійної, інтелектуальної і життєвої підготовки майбутнього вчителя, вихователя [5, с. 5].

Педагогічна практика для студента – це процес пізнання багатоаспектної, багаторівневої, інтеграційної системи. При цьому практика є системоутворювальним фактором у загальнопрофесійній підготовці педагога – майстра своєї справи [5, с. 12]; педагогічна практика – це провідний фактор саморозвитку, формування індивідуально-творчих можливостей у здійсненні педагогічної діяльності, вдосконалення рівня професійності та педагогічної майстерності майбутніх педагогів [6, с. 11].

Головну мету і завдання педагогічних практик у вищому навчальному закладі вбачаємо в набутті досвіду застосування на практиці теоретичних знань і практичних умінь, здобутих при вивченні суспільних, психолого-педагогічних і фахових дисциплін, забезпеченні адаптації студентів до майбутньої професійної діяльності, розвитку в майбутніх учителів професійного інтересу.

Узагальнюючи праці науковців (Н. Казанішена, Л. Кацова, Л. Манчуленко та ін.) та спираючись на мету і завдання, окреслених у нормативних актах, можна виокремити провідні функції різних видів педагогічних практик, а саме:

- *адаптаційну*, яка передбачає ознайомлення з різними видами навчально-виховних закладів, звикання до ритму педагогічного процесу школярів, орієнтування у системі внутрішньо шкільних стосунків;

- *навчальну*, спрямована на актуалізацію, поглиблення та застосування теоретичних знань, формування педагогічних умінь і навичок;

- *виховну*, яка передбачає формування ставлення до педагогічної професії, професійно значущих якостей особистості вчителя, розуміння необхідності самоосвіти та самовиховання, вироблення в собі почуття відповідальності до виконання своїх обов'язків;

- *розвивальну*, яка має забезпечити розвиток педагогічних здібностей студентів, педагогічного мислення, мотиваційної сфери до педагогічної діяльності;

- *діагностичну*, яка передбачає перевірку рівня особистісних та професійних якостей майбутнього вчителя, професійної придатності та підготовленості до педагогічної діяльності;

- *рефлексивну*, що передбачає професійне самопізнання, самовизначення;

- *інтегративну*, яка спрямована на актуалізацію раніше набутих теоретичних знань та елементарних умінь з педагогіки, психології, фахових та інших дисциплін [2, с. 4].

Педагогічна практика допомагає студентам не тільки реалізувати набуті теоретичні знання з педагогічних та спеціальних наук, але й ширше розкрити особливості обраної професії. Крім того, у період педагогічної практики у студентів формуються якості, необхідні вчителю: витримка, увага, ввічливість і тактовність, формується характер і взаємовідносини учителя й учнів, стиль педагогічної діяльності.

У процесі педагогічної практики студенти насамперед адаптуються до діяльності вчителя, знаходять своє місце у взаємодії учнівського і педагогічного колективу, усвідомлюють та оцінюють правильність професійного вибору, наявність у себе необхідних якостей для педагогічної діяльності. Це початок формування професійної майстерності.

Процесу адаптації студентів до професійної діяльності сприяють усі види педагогічної практики, зокрема:

- позакласна виховна робота має на меті ознайомлення студентів з реальним процесом, у якому втілюються знання, які студенти здобули в процесі лекцій та семінарських занять. Відповідно добираються форми організації виховної роботи в школі або в дитячих установах тощо. При цьому формується початковий етап майбутнього фаху, те, що повинен знати майбутній спеціаліст на нижчому етапі, щоб усвідомити це на вищому.

- практика «Пробні уроки» полягає в ознайомленні з конкретною майбутньою спеціальністю як помічника, дублера фахівця. Студент виконує певні обов'язки, поточну роботу, спостерігає за діяльністю спеціаліста на робочому місці під його контролем.

- літня педагогічна практика проводиться для поглиблення професійно-педагогічних знань студентів і озброєння їх методикою виховної роботи з дітьми і підлітками в літній період та виконують функціональні обов'язки вихователя, помічника вихователя (вожатого) в оздоровчому таборі:

- кінцева ланка практичної підготовки є переддипломна практика, яка проводиться на робочому місці з виконанням усіх функціональних обов'язків майбутнім фахівцем. Під час цієї практики поглиблюються, закріплюються та усвідомлюються теоретичні знання з усіх дисциплін навчального плану.

Усі види практики взаємодоповнюють одна одну. Саме в процесі проходження кожного виду педагогічної практики студенти опановують специфіку роботи з дітьми в умовах дошкільних закладів, загальноосвітніх навчальних закладів різних типів, адаптуються до професійної діяльності, формують професійно-педагогічні якості особистості, розвивають інтерес до педагогічної діяльності і потреби в ній [8, с.48].

Аналіз наукової літератури з проблеми дослідження, наведені вище положення дали можливість сформулювати педагогічні умови забезпечення професійної адаптації студентів у процесі педагогічних практик: здійснення педагогічної підготовки до професійної діяльності з урахуванням особливостей завдань та видів практик, що передбачає становлення професійної підготовки, набуття необхідних знань та умінь; забезпечення психолого-педагогічного супроводу педагогічної практики студентів; забезпечення наступності педагогічних практик.

Висновок. У процесі педагогічної практики студенти набувають професійних умінь визначати цілі і завдання навчально-виховного процесу з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей учнів, вивчати особливості учня та його можливості розвитку в колективі; планувати педагогічну діяльність; використовувати різноманітні форми та методи організації навчально-виховного процесу; співпрацювати з учнями та батьками, викладачами, на основі спостережень аналізувати навчально-виховну роботу, коригувати її. Теоретична підготовка без практичної підготовки є мертвою, неповною, недостатньою. Педагогічні умови успішної професійної адаптації студентів у

процесі педагогічних практик мають забезпечити: здійснення педагогічної підготовки до професійної діяльності з урахуванням особливостей завдань та видів практик, що передбачає оволодіння необхідними професійними компетентностями; психолого-педагогічний супровід педагогічної практики студентів; наступність педагогічних практик.

Аналіз наукових праць, у яких розглядаються організаційно-методичні основи педагогічної практики майбутніх вчителів показує, що проблема умов адаптації до професійної діяльності в процесі педагогічних практик потребує подальшого вивчення.

Література

1. Андрущенко В. Модернізація педагогічної освіти України в контексті Болонського процесу / В. Андрущенко // Вища освіта України. – № 1. – 2004. – С. 5.

2. Казанішена Н. Педагогічна практика як складова процесу підготовки майбутнього вчителя початкової школи до екологічного виховання учнів / Н. Казанішена // Науковий збірник Уманського державного педагогічного університету. – Умань : УДПУ, 2009. – № 30. – С. 25-34

3. Кара С. І. Педагогічна практика як засіб формування професійної компетентності майбутніх учителів / С.І. Кара // Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету. – Бердянськ : БДПУ, 2011. – № 2. – С.118-122.

4. Ковальчук В. Особистість вчителя: формування та розвиток в умовах глобалізації та інформаційної революції : монографія / В. Ковальчук, І. Табачек. – К. : НПУ ім. М.П. Драгоманова, 2007. – 276 с.

5. Козій М.К. Психолого-педагогічні умови удосконалення педагогічної практики: метод. посібник / М.К. Козій. – К. : В-во Національного педагогічного університету ім. М.П. Драгоманова, 2001. – 140 с.

6. Манчуленко Л.В. Формування творчого стилю діяльності майбутніх педагогів у процесі педагогічної діяльності : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. пед. наук : спец. 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / Л.В. Манчуленко. – Тернопіль, 2006. – 22 с.

7. Філософський словник / за ред. В.І. Шинкарука. – К., 1973. – 600 с.

8. Шур С. П. Розвиваючий потенціал педагогічної практики майбутніх інженерів-педагогів / С.П. Шур.; під редакцією Б.В. Пальчевського. – Мн. : Технопринт, 2002. – 228 с.

PEDAGOGICAL PRACTICE AS A MEAN OF STUDENTS' ADAPTATION TO PROFESSIONAL ACTIVITY

Luchentsova I.S.

Abstract. *The main idea of the term «pedagogical practice» is revealed in the article, the basic aspects of pedagogical practice and main functions of pedagogical practice are analyzed in it. The article considers pedagogical practice as a component of professional training of future teachers. The purpose of pedagogical practice provides creating conditions for obtaining sufficient amount of knowledge and skills, necessary for a*

modern teacher; it also helps students to learn factors, which influence the process of teaching (study). The essence of the process of adaptation to professional activities is to eliminate an external help in a future profession. It is accompanied by cyclical changes in his psyche, aimed at adapting it to the conditions of professional activity. As a result of successful course of this process, students' strong desire to perform their professional functions, the knowledge of methods of organization, the complex skills of pedagogical activity, as well as the ability to adequate self-esteem are formed. The role of teaching practice in forming the personality of future teachers and in the process of adaptation to professional activity is disclosed. A pedagogical practice determines necessity to reveal main pedagogically controlled factors of adaptation, especially at its initial stage, interpreting them from the point of view of professional-pedagogical conditions in which this process takes place.

Key words: pedagogical practice, adaptation, a future teacher.

СУЧАСНІ АСПЕКТИ ЗАСТОСУВАННЯ ТЕХНОЛОГІЇ ПРОЕКТНОГО НАВЧАННЯ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

УДК: 378-159

Галіцян О. А.

В статті представлено сучасні аспекти застосування технологій проектного навчання у вищих навчальних закладах. Проаналізовано загальнодидактичний зміст та етапи розробки й упровадження технології проектного навчання у вишах.

Ключові слова: педагогічна технологія, проектна технологія, технологія проектного навчання, майбутні фахівці.

СОВРЕМЕННЫЕ АСПЕКТЫ ИСПОЛЬЗОВАНИЯ ТЕХНОЛОГИЙ ПРОЕКТНОГО ОБУЧЕНИЯ В ВЫСШИХ УЧЕБНЫХ ЗАВЕДЕНИЯХ

В статье представлены современные аспекты использования технологий проектного обучения в высших учебных заведениях. Проанализировано дидактическое содержание и этапы разработки и реализации технологии проектного обучения в высших учебных заведениях.

Ключевые слова: педагогическая технология, проектная технология, технология проектного обучения, будущие специалисты.

MODERN ASPECTS OF TECHNOLOGY PROJECT LEARNING IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

The article is deals with modern aspects of technology project learning in higher education institutions.

Keywords: educational technology, project technology, technology of project training, future specialists.

Актуальність дослідження зумовлена тим, що вдосконалення системи професійної освіти в сучасному світі полягає у винайденні шляхів забезпечення діяльній позиції в освітньому процесі, які б сприяли становленню досвіду